

Kommunala pensionärsrådet

Datum	2016-11-18
Tid	09.00 – 11.55
Plats	kommunhuset, kommunfullmäktigesalen
Justering av protokoll	Justerare är ordföranden Jonas Väst samt Ingbritt Höglin

Närvarande

Margit Alenmark	Finska föreningen
Anders Nylin (<i>v ordf.</i>)	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Berit Andersson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Margot Nilsson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Kjell Olofsson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Leif Söderberg	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Aagot Lögdahl	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Mirjam Sjöqvist	RPG, Riksförbundet Pensionärs Gemenskap
Berit Härdfeldt	SPRF, Svenska pensionärs Riksförbund
IngBritt Höglin	SKPF, Svenska kommunal pensionärs Riksförbund
Lage Eriksson	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Wathier Svelander	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Margret Bergström	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Jonas Väst (<i>ordf.</i>)	(S) kommunstyrelsen
Bodil Hansson	(S) kommunstyrelsen
Linnéa Kjellman	(C) kommunstyrelsen
Caroline Grafström	kommunsekreterare

Inbjudna

Mats Abramson	utredare, socialförvaltningen
Anette Ståby	ekonomichef, socialförvaltningen
Carina Sjöström Olsson	avgiftshandläggare, socialförvaltningen
Inger Enheim	områdeschef, Träffpunkter
Ingela Lundström	aktivitetshandledare, Träffpunkter
Peder Björk	kommunstyrelsens ordförande

23st representanter från pensionärsföreningar i Sundsvall

1. Mötets öppnande

Ordförande Jonas Väst öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

2. Val av justerare

Att jämte ordförande justera protokollet väljs Ingbritt Höglin.

3. Dagordning

Dagordningen godkänns.

4. Föregående protokoll

Läggs med godkännande till handlingarna.

5. Information från socialtjänsten om bl a nya taxor och status för äldreboenden

Utredare **Mats Abramson** informerar om planering av äldreboenden: Norra kajen planeras vara färdigt 2017-18. Bygandet av Granlunda och Heffnersgården kan komma igång nu efter beslut i kommunfullmäktige om ytterligare investeringsanslag. För att göra beräkning av framtida behov av äldreboendeplatser bör man titta på bl a befolkningsutveckling, äldres hälsa och behovet av fler trygghetsboenden. Om antalet äldre med demens ökar måste det speglas i utformningen av byggnader och verksamhet. Just nu kan man se behov av ca 400 platser fram till 2030, men prognosen kan förändras över tid.

Mats informerar om att revideringen av dokumentet "Styrande principer för utformningen av äldreboenden" antogs av socialnämnden. Det gjordes endast mindre förändringar i det arbetsmaterial som KPR lämnade synpunkter på. Mats påtalar att det är viktigt med fortsatt kommunikation och delaktighet från KPR och pensionärsföreningar kring frågor som rör äldreboenden.

Uppkomna frågor till Mats

Fråga ställs om det finns planer på att bygga något äldreboende i Bosvedjan. Mats svarar att det inte är aktuellt nu men att det fanns sådana idéer tidigare. Lokalisering av äldreboenden är beroende av översiktsplaner som styr hur man kan bygga. Man har bl a tittat på möjligheten att bygga ett boende på sjukhusområdet och ute på Alnön, men det kan bli aktuellt i ett senare skede, efter 2021.

Fråga från Wathier (som översändes innan sammanträdet): *"I Sundsvalls tidning 11 okt sid 6 finns en artikel som speglar konsekvenser för äldreboende i Sundsvall, som försenas och därmed kostnadsökningar. Dessa förs sedan över på "fattiga" pensionärers hyreskostnader. Det borde kunna fastställas vem/ vilka som bär ansvaret och därmed också står för konsekvenserna med högre hyror. Man missar i det beskrivna fallet ett statligt bidrag på 20 milj. kronor"* Mats svarar: Det som orsakat förseningen av boendena är relaterat till marknaden, bl a har det skett överklagande av upphandling men det har även varit leveranssvårigheter. Kostnadsökningarna för bygget påverkar inte hyran i boendena, då dessa förhandlas med hyresgästföreningen. Hyror fastställs i relation till bl a standard på lägenheterna. Det statliga bidraget på 20

miljoner skulle betalas ut om boendet var färdigställt inom 2 år från att grunden läggs. Föreningarna gör att detta inte kan ske inom tidsperioden. Mats informerar om att processen med att färdigställa äldreboenden kan ta ca 5 år från det att man konstaterat att det finns behov av nytt boende. Själva byggtiden är 1-2 år.

Ekonomichef **Anette Ståby** och avgiftshandläggare **Carina Sjöström Olsson** informerar om socialförvaltningens översyn av taxor och avgifter. (se presentation i bilaga 1)

Socialnämnden gav i september förvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av taxor och avgifter. I jämförelse med andra kommunen har avgifter inom omsorgen varit låga i Sundsvall och har inte följt med i samma takt som kostnadsökningarna. Sundsvalls kommun tar ut ungefär 15 miljoner kr mindre i avgift av sina brukare än vad jämförbara kommuner gör.

Kommunallagen säger att kommunen inte får ta ut högre avgifter än självkostnaden och att det är kommunfullmäktige som beslutar om taxor. Ärendet ska upp för beslut på kommunfullmäktiges sammanträde den 19 december.

Framgent kommer avgifterna räknas upp årligen för att det inte ska bli så kännbara höjningar. De höjda avgifterna påverkar dem mest som enbart har några få insatser och de som når upp till maxtaket berörs inte lika mycket.

Avgiften för den enskilde bestäms utifrån tre delar:

- Avgiftsutrymmet – beräknas utifrån månadsinkomst det närmaste året
- Maxtaxan – ett högskostnadsskydd som är lika i hela landet och som beslutas av riksdagen. 2016: 1991 kr. 2017 (prel.): 2013 kr
- Kommunens avgiftssystem

I förslaget tillkommer det några nya avgifter: *Inom* maxtaxan t ex för GPS-larm och matdistribution och *utanför* maxtaxan bl a för borttappad/förstörd larmknapp och utprovningavgift för hjälpmedel. För fotvården gör man en marknadsanpassning som täcker kostnader som inte tagits ut tidigare.

Carina och Anette visar två exempel på avgiftskalkyler: för en ensamstående kvinna med lägre inkomstnivå med flera insatser och för två personer i hushållet med få insatser i hemmet.

Uppkomna frågor till Anette och Carina:

Wathier Svelander ställer fråga om de nationella pengarna till hemsjukvården påverkar avgifterna? Anette svarar att dessa pengar inte går till att täcka avgifterna. Av de 20 statliga miljonerna, riktas 8,5 milj kr till Trygg hemma.

Fråga ställs om förmögenhet spelar in för beräkningen av avgiftsutrymmet. Carina svarar att det inte spelar någon roll, men man tittar på ränteinkomster vid beräkningen.

Fråga ställs om ifyllnad av blanketter är ett problem? Carina svarar att det kan vara det, men att det är viktigt att alla uppgifter kommer med, som t ex villakostnader.

Uppmaning om att kontakta handläggare för att det ska bli korrekt. Nu finns det ett nummer dit man kan ringa för att få hjälp (tel: 19 28 00). Hon nämner att de inte har tillgång till uppgifter om privata pensioner. De kan inte fråga Skattemyndigheten om att få dessa utan enskilda personer måste lämna in korrekt underlag vid ansökan.

Frågan om att förenkla har varit viktig i arbetet med avgiftsoversynen och det är viktigt att få in synpunkter. Carina berättar att man har arbetat fram informationsmaterial som är lättfattad.

Fråga ställs om matkostnader inte ligger i maxtaxan och om det är det någon skillnad om man har sjukdom och behov av särskild kost. Carina svarar: Nej, det är ingen skillnad.

Kjell Olofsson ställer fråga om mål och syfte för KPR kopplat till rådets arbetsordning. Kommunen ska enligt denna samråda med KPR för att få pensionärsorganisationernas synpunkter i ett tidigt skede av beredningsprocessen. Kjell frågar varför detta inte varit fallet i den här frågan. Jonas Väst svarar att underlag till just detta ärende tyvärr kom sent till politiken och vid en tid då KPR inte hade något möte förrän i nov.

6. Information om Träffpunkten – aktiviteter för äldre

Verksamhetschef **Inger Enheim** och aktivitetshandledare **Ingela Lundström** informerar om kommunens aktiviteter för äldre. (se bilaga 2)

I kommunen finns fem Träffpunkter, varav tre ligger i anslutning till ett särskilt boende. Där kan besökarna delta i en social gemenskap och få stimulans i sin vardag genom olika aktiviteter. Man deltar utifrån förmåga och intresse och aktiviteterna utgår från besökarnas intresse. Träffpunkterna samarbetar med föreningar och enskilda frivilliga kring aktivitetsutbudet.

Träffpunkterna fungerar lite olika, delvis beroende på hur frivilligstödet ser ut. Träffpunkten i Kvissleby har stor verksamhet. Där sker samarbete med en förening som ser till att det finns verksamhet och bl a fika. I gengäld kan kommunen tillhandahålla möteslokaler för föreningen. Där drivs också ett nystartat pilotprojekt riktat mot par där det finns en demensproblematik. Projektet drivs fram till maj 2017. Det är också viktigt att få till ett samarbete med landstinget och vårdcentralen.

Aktivitetscenter är dagverksamhet som riktar sig personer med mild demenssjukdom och fungerar som en avlastning för anhöriga. Det är 9-11 deltagare per dag i olika grupper. Det krävs att man gör ansökan för att vara med på dessa och just nu väntar 17 personer att komma med.

Inger berättar om Anhöringcenter som är en mötesplats för dem som är anhörig eller vän till någon som behöver stöd för att klara av sin vardag p g a funktionsnedsättning, långvarig sjukdom eller missbruk. Här anordnas olika aktiviteter, föreläsningar och anhörigrupper.

Inger informerar också om projektet "Hälsa för äldre" som drivs i samverkan med hemtjänstgrupp. I projektet ges stöd till hemtjänstpersonal för att bättre kunna bistå brukare som har behov av att aktiveras.

Uppkomna frågor till Inger och Ingela:

En fråga ställs om varför det inte finns någon Träffpunkt i centrala Sundsvall? Inger svarar att det är en tänkbar utveckling i framtiden.

Fråga ställs om möjlighet till aktiviteter för äldre i tomma fritidsgårdar under dagtid? Kan de utnyttjas på något sätt? Inger svarar att hon tar med sig frågan.

Fråga ställs om möteslokalkostnaderna: Betalar föreningarna för hyra av lokalerna? Inger svarar att de inte gör det utan att det är tjänster och gentjänster. Föreningar bidrar till verksamheten med ideella krafter. Frågeställaren menar att man skulle kunna fylla Matfors Folkets Hus med verksamhet, men att pengarna inte räcker till för hyra av lokalerna.

Fråga ställs om bristen på verksamhetslokaler i Holm/Liden och Stöde Finns det inga träffpunkter i närheten? Frågeställaren påtalar att föreningar saknar lokaler för aktiviteter. Inger svarar att det finns funderingar på att utlokalisera dagvården någonstans i detta område.

7. Utvärdering av Sundsvall Seniorevent 2016

Victoria Skeidsvoll, kommunikatör på kultur- och fritidskontoret, har skickat ut utvärderingsfrågor gällande seniordagen och Wathier Svelander, KPR redovisar i stora drag de svar han har samlat in från KPR och andra deltagare i eventet. Utifrån handuppräknade konstaterar Wathier att många av de närvarande var på evenemanget i Tonhallen i september. Utvärderingsresultatet:

1. Hur upplevde ni att vara med på eventet?

Övervägande positivt.

2. Om ni medverkat på Kulturmagasinet tidigare; vilken plats föredrar ni?

Tonhallen. Det var inga problem att ta dig dit och bra att det gick bussar från Navet. Bättre skyltning hade varit bra.

3. Hur upplevde ni er monter, service och arrangören?

Bra att KPR:s monter var nära maten. Det är viktigt att planeringen av eventet görs med någon i KPR eller pensionärsorganisationer redan från början. Nu kom pensionärsföreningarna in sent i planeringen.

4. Fördelar/nackdelar under dagen?

5. Vad tyckte era besökare om eventet?

Artister, konferencier och debatter var bra men något korta föredragningar. Artister bör läggas senare i programmet för nu var det lite folk på debatterna efter Lennie

Normans framträdande.

6. Finns det saker att tänka på inför nästa år?

Annonsering bör ske i t ex Sundsvallsnyheter och på bussarna. Eventbolag bör skicka ut pressmeddelande. Sundsvalls tidning borde ha haft ett stort inlägg i tidningen. Det skickades också ut en påminnelse till pressen en vecka innan evenemanget men inget större reportage gjordes. De var ju dessutom på plats och marknadsförde sig.

Flera närvarande uttrycker att det vore bättre och tydligare med *en* arrangör – antingen eventbolaget eller kommunen för att det ska fungera bra. Det kändes som många kockar.

8. Äldrebarometern

Anders Nylin berättar om äldrebarometern som har genomförts tre gånger. Den tar temperaturen på hur äldrevänliga landets kommuner är. 181 kommuner har kartlagts och undersökningen omfattar åtta kommunala områden. Dessa har legat till grund för teman till KPR:s sammanträden under 2016.

Siffrorna för Sundsvalls del har gått nedåt och låg i senaste barometern på 2,89. I jämförelse är siffran för Svedala 5,07, som fått bäst resultat. Anders reflekterar kring det faktum att i Svedala är kommunala pensionärsrådet en samling äldre politiker som har diskussioner med kommunstyrelsen. Ett väl fungerande pensionärsråd verkar ha ett visst positivt samband med hur nöjd man är med äldreomsorgen i kommunen.

Viktiga frågor i barometern är boendet, omsorgen för äldre, kollektivtrafik och tillgänglighet i den fysiska miljön. I kommunen finns ett tillgänglighetsråd och det föreslås att till ett framtida KPR-möte bjuda in tillgänglighetsrådet. Ordföranden Jonas Väst berättar att information om Gode män och kollektivtrafiken ska finnas med på dagordningen vid något KPR-sammanträde under 2017.

Bodil Hansson (S) uppmanar alla närvarande representanter från pensionärsorganisationer i Sundsvall att ge feedback till kommunpolitikerna om vad de behöver göra för att bli bättre på att lyfta upp frågor som rör äldre. Hur ska dessa frågor komma upp på dagordningen och hur kan vi höja betyget för Sundsvalls kommun?

9. Kommunstyrelsens ordförande Peder Björk (S) informerar

Peder Björk informerar övergripande om vad som är på gång i kommunen:

Mittuniversitetet utvecklar Sundsvall. En del av verksamheten har flyttats från Härnösand och nya lokaler ha skapats för främst lärarutbildning och vård- och omsorgsutbildning. Detta kan på sikt bidra till att kommunen kan rekrytera mer personal inom vården.

Det byggs en hel del nya bostäder i kommunen. Bl a trygghetsboendet på Norra Kajen men det planeras även för byggsatsningar i andra delar av kommunen. Stöd ges för gemensamhetsboende och det gäller inte bara kommunala boenden utan även privata.

Tyvänn är några av de nya äldreboendena försenade. Kommunledningen arbetar aktivt för att det byggs i andra delar i kommunen, utanför de centrala delarna av staden. Man bör också arbeta för att hitta en variation av olika typer av boenden.

I september antog kommunfullmäktige ett nytt landsbygdsprogram – i den har man förtydligat vilka ambitioner kommunen vad gäller landsbygdsfrågor. Bl a pekas ett antal serviceorter ut där en viss service ska vara garanterad. Man vill också medverka till att det finns mötesplatser och möteslokaler i hela kommunen.

Under 2017 ska 50 milj kr budgeteras för åtgärder i utemiljön, bl a för parker, gångvägar och röjning av skog. Där ingår också trafiksäkerhetsåtgärder, översyn av lekmiljöer i skolan och utemiljöer vid äldreboenden.

En stor fråga just nu är Regionfrågan: Peder menar att en större norrlandsregion är bra för Sundsvall. Det är viktigt att knyta närmare band till de större norrländska städerna. Det gynnar alla kommunerna.

När det gäller infrastrukturfrågor som gör bedriver man påverkansarbete för att få upp intresse för dubbelspår på ostkustbanan mellan Sundsvall och Stockholm. Det är en viktig fråga för att regionen ska utvecklas.

Peder uppmanar till att framföra särskilda synpunkter till Kommunstyrelsen och att föreningarna gärna får bjuda in till sammankomster där viktiga frågor kan diskuteras.

Uppkomna frågor:

Fråga ställs om hur samarbetet med Örnsköldsvik, Umeå, och andra kommuner fungerar? Peder svarar att det alltid har funnits en samverkan och att kommunrepresentanter träffas regelbundet. Man har också arbetat med ett utvecklat samarbete i "Sundsvallsregionen" d v s Härnösand, Ånge, Nordanstig och Hudiksvall.

Fråga ställs om hur Peders vision av region ser ut, om det inte blir den stora norrlandsregionen? Peder svarar att man då bör fördjupa samarbete i Sundsvallsregionen, utan att bilda region. Det är också viktigt att fördjupa samverkan med Umeå och Luleå. Han uttrycker dock en förhoppning om att det blir en regionbildning. Det råder obalans mellan regioner i Sverige och en större norrlandsregion är nödvändig för att kunna få en bättre dialog med staten.

10. Övriga frågor

Ny hemsida

Kommunsekreterare Caroline Grafström informerar om att kommunen har en ny hemsida och visar hur kommunala pensionärsrådets egen sida ser ut och var man kan hitta protokoll och annan information där. Hon demonstrerar även hur man kan följa webbsändning av kommunfullmäktiges sammanträden.

Mötesdagar 2017

KPR enades om dessa sammanträdesdagar 2017:

<i>Datum</i>	<i>Tid</i>	<i>Plats</i>
10 februari	09.00-12.00	KS-salen
12 maj	09.00-12.00	KS-salen
8 september	09.00-12.00	KS-salen
17 november	09.00-12.00	Fullmäktigesalen

Nästa möte

Datum: 10 februari 2017

Tid: 09.00-12.00

Plats: Kommunstyrelsesalen, kommunhuset

Justeras

Jonas Väst
Ordförande

Ingbritt Höglin
Justerare

Sekreterare

Caroline Grafström